

เซลล์มะเร็งที่ถูก treat ด้วยสารจะเกิด chromatin condensation และ nuclear fragmentation ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของ apoptotic cell และยังพบว่าปริมาณของ apoptotic cell ในเซลล์ที่ treat ด้วย resveratrol ร่วมกับยาเคมีบำบัดสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับเซลล์ควบคุมและเซลล์ที่ treat ด้วย resveratrol หรือ ยาเคมีบำบัดเพียงอย่างเดียว จากผลการทดลองแสดงให้เห็นว่า resveratrol มีผลไปเสริมฤทธิ์ยาเคมีบำบัดในการขัดนำให้เกิด apoptosis ของเซลล์มะเร็งท่อน้ำดี

เนื่องจาก resveratrol เป็นสารที่พบในปริมาณมากในองุ่น ถ้า ซึ่งเป็นอาหารที่คนเรารับประทานอยู่แล้ว และจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า resveratrol ไม่เป็นพิษต่อเซลล์เม็ดเลือด และเซลล์ปอดปกติ และจากการศึกษาของคณะผู้วิจัยพบว่า resveratrol ขัดนำให้เกิด apoptosis ในเซลล์มะเร็งท่อน้ำดี (KKU-100 และ KKU-M156)(ทุนวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นปี 2551-2552) และยังพบว่า resveratrol ขัดนำให้เกิด G0/G1 arrest ใน KKU-100 และเกิด S และ G2 arrest of cell cycle ใน KKU-M156 (ทุนวิจัยคณะแพทยศาสตร์ ม.ขอนแก่นปี 2551) (37) ดังนั้นถ้าผลจากการศึกษาครั้งนี้พบว่า resveratrol มีฤทธิ์ในการเสริมฤทธิ์ยาเคมีบำบัดในการฆ่าเซลล์มะเร็งท่อน้ำดี ผลที่ได้จะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาในสัตว์ทดลอง และในการพัฒนาเป็นยาต้านมะเร็ง หรือใช้ร่วมกับยาต้านมะเร็งเพื่อลดความเป็นพิษของยาต้านมะเร็งต่อเซลล์ปอด ต่อไปในอนาคต

8. สรุปผลการวิจัย/ข้อเสนอแนะ

สรุป จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า resveratrol มีผลไปเสริมฤทธิ์ยาเคมีบำบัดในการขัดนำให้เกิด apoptosis ของเซลล์มะเร็งท่อน้ำดี และเนื่องจาก resveratrol มีฤทธิ์ทางเคมีที่กว้างขวาง จึงน่าสนใจที่จะนำมาศึกษาฤทธิ์ในสัตว์ทดลอง และในการพัฒนาเป็นยาต้านมะเร็งต่อไปในอนาคต

9. บรรณานุกรม

- Vatanasapt V, Martin N, Sriplung H, Chindavijak K, Sriamporn H, Parkin DM, Ferlay J. Cancer incidence in Thailand, 1988-1991. Cancer Epidemiol Biomarkers Prev 1995; 4 : 475-483.
- Watanapa P. Cholangiocarcinoma in patients with opisthorchiasis. Br J Surg 1996; 83 : 1062-64.
- Kaamesaki S : Cancer Res 1993 ; 53 : 4251.